

Särskilt yttrande

Ärende 6 Underlag till lokalförsörjningsplan 2018-2027

Under rubriken Sammanfattning i Underlag till lokalförsörjningsplan 2017-2030 sidan 1 anges att "Under de kommande tre åren kommer fem **vård- och omsorgsboenden** med sammanlagt 325 platser att byggas inom kommunen.". Det är mycket bra att det byggs vård- och omsorgsboenden för de äldre eftersom behovet är väldigt stort. Dessvärre är dessa platser inte garanterade att tillfalla Tyresös äldre.

Det anges på s 4 i nämnt underlag att "Socialnämnden i Tyresö kommun har beslutat att platser i vård- och omsorgsboenden ska upphandlas enligt Lagen om Offentlig Upphandling, LOU. Det innebär att Tyresö kommun inte är garanterade några platser på de tidigare nämnda planerade vård- och omsorgsboendena.". Huruvida LOU ska tillämpas eller inte bestäms förstås av föreliggande omständigheter i varje enskilt fall. Tillvägagångssättet är inte att Tyresö kommun, oavsett hur verkligheten ser ut, bestämmer att LOU ska tillämpas eller att LOU inte ska tillämpas. Med ett sådant synsätt skulle det vara upp till var och en att, utan sanktionsmöjligheter för de rättsvårdande myndigheterna, besluta om man ville följa aktuell lagstiftning eller inte. Vad som åsyftas med formuleringen är sannolikt det beslut som fattades av socialnämnden i Tyresö den 22 juni 2016 § 1055. Då beslutade socialnämnden för tredje gången att säga nej till att införa valfrihetssystem för särskilda boendeformer inom LOV vård- och omsorgsboende. Utredningsdirektiven till den utredning som föregick detta beslut begränsades till frågan om LOV skulle införas. Tidigare hade det fattats liknande beslut i socialnämnden både 2008 och 2012. Formuleringen av beslutsmeningen i detta ärende tas nu till intäkt för tolkningen att Tyresö kommun kan "välja" om LOU ska tillämpas eller inte.

Vi socialdemokrater välkomnar naturligtvis, som nämndes inledningsvis, att det byggs nya platser i äldreboenden. Det finns ett mycket stort behov av sådana i kommunen. Vi konstaterar dock att det är på det viset att den moderatledda kommunledningen fortfarande kraftigt nedprioriterar nödvändiga kommunala investeringar. I stället för en långsiktig planering med väl avvägda kommunala investeringar är agendan fortsatt för Tyresö kommun att så gott som uteslutande förlita sig på att privata kommersiella intressen ska sörja för en allt större del av det offentliga åtagandet. Det saknas alltså kända planer på investeringar i nya äldreomsorgsplatser i kommunal regi ens på lång sikt. Nu framlagd plan ändrar inte på det förhållandet. I praktiken innebär detta att tillkommande platser i

omnämnda, planerade äldreboenden i Tyresö kommun inte garanteras att tillfalla de äldre i Tyresö.

Ju färre egna platser som kommunen själv bestämmer över, ju färre av de äldre i Tyresö kan garanteras att kunna få bo kvar i sin egen kommun. Tyresö kommun får genom upphandling försöka att få fatt i platser, i Tyresö eller i andra kommuner. Detta i sin tur får till följd att flera äldre måste "deporteras" till andra kommuner. Nämligen dit där kommunen har lyckats att handla upp boendeplatser. På så vis kan äldre från Tyresö komma att hamna i Malmköping och tvärtom. Om man själv egentligen inte vill göra en sådan flytt så är detta inte någon bra ordning. Tyvärr så ser verkligheten ut så i dag i det moderatstyrda Tyresö.

Beträffande ovan angivet besked "...att Tyresö kommun inte är garanterade några platser på de tidigare nämnda planerade vård- och omsorgsboendena." innebär exempelvis avseende de 63 platser som nu färdigställs i Basilikan på Farmarstigen att det inte finns några garantier för att dessa platser tillfaller Tyresös äldre.

Samma förhållande, dvs beträffande de uteblivna platsgarantierna, gäller följaktligen även det i planen benämnda projektet Norra Tyresö Centrum. Fastighetsägare i detta projektet är Hemsö Fastighets AB. Projektet anges komma att få 72 stycken boendeplatser. Men det finns alltså inte några garantier för att dessa platser kommer att tillfalla de äldre i Tyresö. Även om detta möjliga boende eventuellt kan förhyras av kommunen så gäller det ett osäkert planeringsläge för kommunen på lång sikt. När man tar del av handlingar rörande ärendet från dess hantering i kommunstyrelsen och kommunledningsutskottet så anges det i handlingarna bland annat att "Planeringen följer socialförvaltningens behovsplan och prognos". Det är oklart vad som i detta avseende menas med behovsplan och prognos eftersom några sådana handlingar inte synes ha bifogats i ärendet i kommunledningsutskottet eller i kommunstyrelsen. För det fall det som avses är nu aktuellt ärende blir tågordningen mycket märklig. I sådant fall har det hänvisats till sådant material som vid tidpunkten för hänvisningen till det ännu inte hade fastställts. Det förtjänar också att noteras att aktuellt byggprojekt inte varit föremål för beredning i socialnämnden. Den ansvariga facknämnden förbigås innan ärendet tas upp i kommunstyrelsen. Ändå kan det alltså vara så att det hänvisas i beredningen i kommunstyrelsen till dokument som anges föreligga inom den förvaltning som socialnämnden ansvarar för utan att ärendet på något sätt beretts i socialnämnden. En mycket märklig ordning tycker vi. Vid genomgång av handlingarna i det till kommunstyrelsen framlagda förslaget till samarbetsavtal verkar det finnas oklarheter. I punkten 2.1 saknas uppgift om hur långt fram i tiden som den angivna ("Förhandlingsperioden") sträcker sig. Det är, tycker vi, inte helt tydligt vad som avses med formuleringen i p. 2.3 "Avsikten är att parterna under Förhandlingsperioden antingen ska ingå hyresavtal ('**Hyresavtal**') som reglerar Kommunens förhyrning av de lokaler som omfattas av Projektet eller ett projekteringsavtal ('**Projekteringsavtal**') som reglerar

projektering och ingående av Hyresavtal.”. Vidare är den närmare innebörden av skrivelsen i p. 2.3, d v s ”Parterna är överens om att Projektet kräver upphandling enligt LOU av byggtreprenad.”, svävande tycker vi. Skrivelsen indikerar att det inte är LOU:s regler i sig som leder till lagens tillämpning utan att det är parternas överenskommelse därom som gör LOU tillämplig. Har detta att göra med att den aktuella fastigheten där uppförandet av byggnaden är tänkt att ske inte ägs av Tyresö kommun utan av Hemsö Fastighets AB? Det är vidare, anser vi, oklart huruvida formuleringen i p. 2.4 ”Parterna ska aktivt verka för att Hyresavtal eller Projekteringsavtal undertecknas under Förhandlingsperioden.” innefattar befogenhet för något annat organ inom Tyresö kommun än kommunstyrelsen att för kommunens räkning ingå bindande avtal. Dessutom är det, som påpekats tidigare, inte angivet hur lång denna period är. Det finns alltså i dagsläget ett antal frågetecken avseende detta bygge som vi hoppas kommer att rätas ut så snart som möjligt.

I den kalkyl som den moderatledda kommunledningen levererar utgår man dock från att bland annat dessa platser – dvs 63 platser + 72 platser = 135 platser – ska garanteras tillfalla Tyresös äldre. Kalkylen utgår således från det omvända, d v s att det finns sådana garantier som det på annat ställe i dokumentet anges att det inte finns. Att i samma dokument – beträffande samma sak – vid samma tidpunkt påstå både att det finns garantier och att det inte finns garantier är minst sagt förtroendemässigt utmanande.

Läggs därtill det hitintills uteblivna beskedet avseende vad som kommer att hända med äldreboendet Björkbacken så blir slutsatsen att bärande delar i lokalförsörjningsplanen är ytterst svaga. Det är anmärkningsvärt i sig att planen inte tar upp planerad renovering av Björkbacken. De aviserade äldreboendena har beräknade färdigställandetidpunkter som ligger en bit framåt i tiden. I många fall är de angivna tidpunkterna alltför optimistiskt beräknade. Exempelvis tas inte tillräcklig hänsyn, tycker vi, till den tid som kan förväntas åtgå innan nödvändiga planändringar vunnit laga kraft. I närtid och på ett par års sikt saknar planen lösningar på de handfasta problem med bostadsförsörjningen som redan idag existerar i denna del. Det finns anledning att ha i åtanke att det förra året, enligt uppgift, köptes mellan 35 och 40 externa platser i brist på egna platser.

Vi kan även konstatera att inte heller de i planen upptagna planerade äldreboendena som benämns Apelvägen och Wättingebacken har varit föremål för någon som helst beredning eller diskussion i socialnämnden. Även här rundas alltså ansvarig facknämnd.

Vad gäller det som anförts under avsnittet Boende socialpsykiatri så bör bland annat följande tas upp. Det anges under Slutsatser på sidan 11 ff att behoven av träningslägenheter och försökslägenheter har ökat markant under de senaste två åren samt att boendekedjan inte har fungerat i förväntad omfattning. Det

konstateras även att en köpt plats är betydligt kostsammare än om motsvarande insats utförts i den egna kommunen. Trots detta så köps idag 32 av totalt 58 befintliga boendeplatser, dvs 55 %, från privata utförare. Även vad gäller denna del av det offentliga åtagandet så har den moderatledda kommunledningen alltför lite prioriterat nödvändiga kommunala investeringar. Detta får bland annat till följd att berörda personer tvingas att flytta från Tyresö för att få erforderligt stöd. Det leder också till fördyringar för kommunen.

För socialdemokraterna i socialnämnden

Carl Johan Karlson